

C222 – WON17

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2005-2006

27 april 2006

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR WONEN, STEDELIJK BELEID, INBURGERING EN GELIJKE KANSEN

INHOUD

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over openbare toiletten

1

Voorzitter: de heer Jan Penris

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Dua tot mevrouw Kathleen Van Brempt, Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen, over openbare toiletten

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is een triviaal onderwerp om de dag mee te beginnen. Het is niet echt belangrijk, maar het zal je maar overkomen.

Het is opmerkelijk dat er in Gent over dit onderwerp enige beroering is ontstaan. Er is een petitie door duizenden mensen ondertekend. Op het eerste gezicht zou men denken dat er geen probleem is, maar blijkbaar beroert dat toch een groot aantal mensen. Het is daarom goed eens na te gaan of er iets aan kan worden gedaan.

De Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen heeft zich ook al over dit onderwerp gebogen en verwijst er expliciet naar in een advies van 13 december 2002 met de ludieke titel 'Gelijk plasrecht voor mannen en vrouwen: de openbare toiletten herbekeken'. In dit advies wordt uitgegaan van het feit dat het een fundamenteel recht is dat er openbare toiletten ter beschikking staan, temeer daar dit recht volledig is opgenomen in het reglement omtrent arbeidsbescherming en gewaarborgd wordt in de verschillende arbeidssituaties. De raad stelt in zijn overwegingen vast dat er vooral een tekort is aan openbare toiletten voor vrouwen. Er zijn meer openbare urinoirs voor mannen dan openbare toiletten voor vrouwen. Waar er openbare toiletten zijn voor beide geslachten, zijn er altijd minder voor vrouwen dan voor mannen. Op sommige plaatsen moeten vrouwen bovendien betalen terwijl dat voor mannen niet het geval is. Dit zijn rare situaties die waarschijnlijk historisch zijn gegroeid.

In de aanbeveling stelt de raad dat er duidelijke richtlijnen moeten worden gegeven aan de gemeenten om hen te verplichten op korte termijn een plan op te stellen omtrent de creatie van openbare toiletten waarbij ook in permanent onderhoud moet wor-

den voorzien. Er wordt expliciet gesteld dat het moet gaan om een resultaatsverbintenis omdat het anders te gemakkelijk blijft bij goede intenties, bij al eens een grappige uiteenzetting op een gemeenteraad en dan wordt de zaak horizontaal geklasseerd en komen er weinig realisaties op het terrein.

Op basis van de overwegingen heeft de raad vooral de creatie van openbare toiletruimten voor vrouwen op het oog en geeft hij nog een aantal aanbevelingen over het waken over de sociale veiligheid, bewegwijzering enzovoort.

Er zijn bijvoorbeeld in Gent de voorbije jaren initiatieven genomen, maar telkens weer gaat het vooral over toiletten voor mannen en niet voor vrouwen. In Gent is daar zelfs een kunstcreatie van gemaakt met graffiti. Ondertussen is de kwaliteit hiervan verminderd omdat het andere creatievelingen heeft aangetrokken die erover hebben geschilderd. De ongelijkheid tussen mannen en vrouwen blijft wel bestaan.

Kan dit onderwerp opgenomen worden door de minister van Gelijke Kansen? Ik ben me ervan bewust dat dit niet evident is. We kunnen ons toch afvragen op welke manier de minister er bij de lokale overheden een aandachtspunt van kan maken zodat er voldoende in openbaar sanitair in het bijzonder voor vrouwen wordt voorzien. Mevrouw de minister, heeft er in het kader van het advies van de Raad van de Gelijke Kansen voor Mannen en Vrouwen ooit al eens iemand op de administratie eraan gedacht een goede inventaris op te maken en na te kijken of er inderdaad een probleem is? Welke lokale besturen hebben goede initiatieven genomen die eventueel tot voorbeeld en inspiratie kunnen dienen? Wat zou uw aanbeveling zijn om dit probleem op een of andere manier aan te pakken?

De voorzitter: Minister Van Brempt heeft het woord.

Minister Kathleen Van Brempt: Mevrouw Dua, het klopt dat er in Vlaanderen veel meer openbare toiletten voor mannen dan voor vrouwen zijn. We moeten dus bevestigend antwoorden op de vraag of er een ongelijkheid is.

U hebt zelf al aangegeven dat ik als minister van Gelijke Kansen niet bevoegd ben voor het beleid inzake openbaar sanitair. Ervoor zorgen dat er voldoende openbare toiletten zijn voor vrouwen en voor mannen is vooral de verantwoordelijkheid van de lokale besturen. We moeten met z'n allen, ieder op zijn niveau en in zijn regio, stad of gemeente, ervoor zorgen dat daar voldoende aandacht voor is.

Het is misschien een raar onderwerp om de dag mee te beginnen maar ik onderken het belang ervan. Ik denk dat iedereen dat moet doen. We gaan immers allemaal meerdere keren per dag naar het toilet en we bevinden ons niet altijd op een plaats waar dat evident is. Bovendien is het een primaire behoefte die prangender wordt in sommige situaties en naarmate men ouder wordt. We moeten dit dus zeker ter harte nemen, maar vooral de lokale besturen zijn daarvoor verantwoordelijk.

Er zijn op zijn minst al een aantal lokale besturen dit ter harte nemen. Het is in uw stad, mevrouw Dua, dat er niet alleen een petitie is gestart maar dat er ook op zijn minst aandacht voor de problematiek bestaat. In mijn eigen stad is daar veel minder aandacht voor. In Gent worden er heel wat initiatieven genomen die opgemerkt zijn door minister Keulen, bevoegd voor het Stedenbeleid, en die in het kader daarvan in 2004 een prijs heeft uitgereikt aan het Gentse project 'Plassen met klasse'. U kent dat project ongetwijfeld beter dan ik. Dingen die charmant zijn in het project zijn onder meer de aandacht naar hoe zo'n urinoir eruitziet, het opruimen ervan en dergelijke. Een deel van de kritiek richt zich op het feit dat het vooral om de renovatie van bestaande urinoirs gaat. Op die manier wordt grotendeels de ongelijkheid bevestigd ten aanzien van vrouwen.

We moeten ervoor zorgen dat mannen en vrouwen naar het toilet kunnen gaan in openbare gebouwen en in cafés. Deze toiletten moeten meer comfort bieden dan de publieke toiletten. We moeten aan de lokale besturen duidelijk maken wat de rol is van privé-instanties, en dan in het bijzonder de rol van beheerders van publieke gebouwen. De doelstelling zou moeten zijn dat het sanitair in openbare gebouwen gratis wordt aangeboden aan het publiek. Dat zou een grote vooruitgang betekenen, niet alleen inzake capaciteit maar ook inzake comfort.

Binnen mijn bevoegdheden kan ik wel een aantal dingen doen. Onlangs zijn we gestart met de opencoördinatiemethode binnen het gelijkekansenbeleid.

Deze methode is er vooral op gericht om binnen de functionele bevoegdheid doelstellingen te formuleren voor het gelijkekansenbeleid. In het kader van de opencoördinatiemethode kan ik een initiatief nemen, niet alleen voor vrouwen maar ook voor personen met een handicap. We moeten er immers voor zorgen dat veel meer sanitair toegankelijk wordt voor personen met een handicap. Ik verwijs daarbij opnieuw naar de publieke gebouwen en naar privé-initiatieven zoals cafés en restaurants.

Ik zal bij minister Keulen, die bevoegd is voor het Vlaamse stedenbeleid, de vraag aankaarten of deze thematiek kan worden meegenomen in het kader van het Stedenfonds wanneer er een nieuwe beleids-overeenkomst met de Vlaamse centrumsteden en de Vlaamse Gemeenschapscommissie wordt afgesloten voor de periode na 2007. Samen met minister Van Mechelen, die bevoegd is voor Ruimtelijke Ordening, zal ik bekijken of in dit verband ook vooruitgang kan worden geboekt in het kader van de stedenbouwkundige verordening inzake toegankelijkheid van publieke gebouwen. Ik heb het dan over toegankelijkheid in de brede zin van het woord. Er moet meer openheid komen van de publieke gebouwen. Het gratis ter beschikking stellen van het sanitair kan daar een deel van uitmaken.

Samengevat, het betreft hier vooral een bevoegdheid van de lokale besturen. Een minister van Gelijke Kansen kan daar niet veel aan doen. Ik wil dit thema wel opnemen in de opencoördinatiemethode. Verder houd ik een sterk pleidooi om het bestaande sanitair, zowel in de publieke als in de privé-sector, meer open te stellen.

De voorzitter: Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua: Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik beseft dat dit geen materie is die u kunt oplossen. Soms heb ik echter de indruk dat publieke ruimtes minder toegankelijk worden dan vroeger. De toegang wordt om allerlei redenen steeds meer afgebouwd in plaats van uitgebreid. Dat heeft onder meer te maken met veiligheid. De vrouwen zijn daarvan de dupe. In Brussel is het een bewuste strategie om het aantal toiletten bijvoorbeeld in de stations sterk te verminderen en ze heel duur te maken. Op die manier wil men beletten dat het station een plaats wordt waar daklozen zich kunnen settelen. Hetzelfde probleem stelt zich met de zitbanken. Dat is vooral een probleem voor oudere mensen. Zij rekenen bijvoorbeeld op een aantal banken op hun weg naar een

winkel. Banken verdwijnen echter uit het stadsbeeld, en dit om allerlei functionele redenen. Misschien moeten we eens een debat voeren over de vraag hoe de publieke ruimtes kunnen worden teruggegeven aan de mensen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
